

2. »O moravské modulaci« zvlášť a o toninové modulaci vůbec.

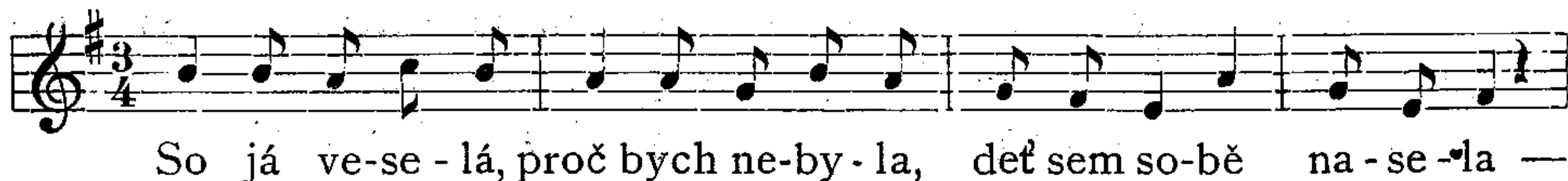
Sdružené nástroje nejrychleji pozmění neb utvrdí zmocněný ton.

Až k omrzení zhusta dává se tonina pátého stupně obzvlášť do prostředku menších skladeb. Že by takovým způsobem ráda umísťovala se tonina pátého stupně i v lidové písni moravské, nemožno říci.

Mezi 1000 písní ukončuje jich pátým stupněm toliko patnáct.

Ukázkou uvádím obzvlášť nápadnou píseň čís. 260.

Z Líšně.

Ladí se tu na konci nový zmocněný ton pátého stupně kvintou *fis* (poslední ton). Tak se i píseň zakončuje.

Avšak není více šedesáti mezi tisícem písní takových, jež by měly onen nový zmocněný ton uprostřed písně.

Vytýkám toho způsobu písně: čís. 759, 875, 879, 795, 766, 721, 770, 765 a, b, c, 736, 826; 664, 788, 760, 762, 797; 711; 806, 685; 783, 818. 841; 763; 740, 779, 746, 747 857; 801, 804; 709. 722.

Vážnější jest modulace, jež povyšuje čtvrtý stupeň do lesku toninového.

Toho druhu písně jsou na př. pod čís. 850, 812, 827; 794, 820; 821, 767, 852, 851 atd.

Ovšem v těchto písních není nový zmocněný ton čtvrtého stupně tak umístěn, aby rovným dílem rozdělil píseň (jak tomu bylo u V. stupně) ale má vždy váhu nového zmocněného tonu.

Přistupujeme k nápadné »moravské modulaci«. Slyšíme ji v písních čísla 692, 754, 726, 730, 872 a), b); 695; 437, 494, 533, a v stupňované síle ještě v čísle 506, 525 c).

Ze Sušilovy sbírky poukazují na čís. 211, 335 od Příbora, 383, 310, 354, 410, 513 od Příbora, 675 od Příbora, 755 ze Sklenova.

Sklon je tak zvláštní, že napadne na prvé poslechnutí.

Připadá mi, jako by těmito zvláštními nápěvy hloubka duše se vyměřovala.

Jest, jako by zúmyslně odpadával nápěv od zmocněného tonu na celý ton níže a tu se tak široce v duši rozložil, že zaujme ji buď sám ve významn nové toniny, buď ladí novou toninu.

Příkladem uvádím čís. 731:

Z N. Lhotek.

